

Nr 53.

Ankom till riksdagens kansli den 26 april 1929 kl. 4 e. m.

Utlåtande angående reglering av utgifterna för kapitalökning för budgetåret 1929/1930 i vad angår jordbruksärenden.

(1:a avd.)

Med anledning av de till jordbruksutskottet hänvisade i statsverkspropositionen gjorda framställningar, som röra utgifter för kapitalökning, får utskottet avgiva följande yttrande och förslag.

Statens utlåningsfonder.

1:o). **Statens avdikningslånefond.** I punkt 1 av den till innevarande riksdag avlåtna statsverkspropositionen, avdelning Utgifter för kapitalökning i vad angår jordbruksdepartementet, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

[1*.]

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1929/1930 från statens avdikningslånefond bevilja lån å tillhoppa högst 3,000,000 kronor;

b) såsom kapitalökning för sagda fond för budgetåret 1929/1930 anvisa ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet (Utgifter för kapitalökning, bil 5, sid. 1—3.)

Gällande villkor för lån från statens avdikningslånefond äro meddelade i kungörelsen den 11 juni 1926 (nr 258).

Jämlikt riksdagens beslut har det belopp, vartill lån ur fonden fått för år högst beviljas för vartdera av budgetåren 1927—1929, uppgått till 3,000,000 kronor.

Utöver till fonden inflytande kapitalinbetalningar har fonden under nämnda två budgetår tillförts anslag för kapitalökning med 1,000,000 respektive 700,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må under budgetåret

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

1929/1930 från statens avdikningslånefond bevilja lån å tillhopa högst 3,000,000 kronor;

b) såsom kapitalökning för sagda fond för budgetåret 1929/1930 anvisa ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

Beträffande sättet för medlens anskaffande torde statsutskottet framdeles under riksdagen avgiva förslag.

[2.] 2:o) **Egnahemslånefonden.** Under punkt 2 av förberörda avdelning av statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må för 1930 bevilja statslån från egnahemslånefonden intill ett belopp av 20,000,000 kronor, därav 14,500,000 kronor för jordbrukslägenheter och 5,500,000 kronor för bostadslägenheter;

b) såsom kapitalökning för sagda fond för budgetåret 1929/1930 anvisa ett reservationsanslag av 10,000,000 kronor.

Vid 1904 års riksdag beslöts inrättande av egnahemslånefonden och antogs därvid för första gången allmänna bestämmelser för den sålunda beslutade statliga egnahemslånerörelsen. Efter åtskilliga ändringar av dessa bestämmelser gälla från och med den 1 januari 1929 kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten samt kungörelsen samma dag (nr 218) med reglementariska föreskrifter rörande den statsunderstödda egnahemslåne- och premielåneverksamheten.

Sedan under en följd av år den medgivna årsutlåningen från fonden bestämts till 18,000,000 kronor, varav 12,500,000 kronor för jordbrukslägenheter och 5,500,000 kronor för bostadslägenheter, höjdes genom beslut av 1928 års riksdag (prop. nr 97; R. skr. nr 232) årsutlåningsbeloppet för 1929 till 20,000,000 kronor, varav 14,500,000 kronor för jordbrukslägenheter och 5,500,000 kronor för bostadslägenheter. Såsom kapitalökning till egnahemslånefonden för budgetåret 1928/1929 anvisades av riksdagen 9,000,000 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkan av bifall till Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må för 1930 bevilja statslån från egnahemslånefonden intill ett belopp av 20,000,000 kronor, därav 14,500,000 kronor för jordbrukslägenheter och 5,500,000 kronor för bostadslägenheter;

b) såsom kapitalökning för sagda fond för budgetåret 1929/1930 anvisa ett reservationsanslag av 10,000,000 kronor.

Beträffande sättet för medlens anskaffande torde statsutskottet framdeles under riksdagen avgiva förslag.

3:o) **Jordförmedlingsfonden.** Under punkt 3 av förberörda avdelning av statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, *dels* att av jordförmedlingsfondens kapitalbehållning må under 1930 till jordanskaffningslån åt hushållningssällskap av statens egnahemsstyrelse disponeras tillhoppa högst så stort belopp, att vad som utestår i beviljade jordanskaffningslån icke vid något tillfälle under sagda år må överstiga 1,500,000 kronor,

[3.]

dels ock att den del av jordförmedlingsfondens till ny utlåning disponibla kapitaltillgång, som ej anvisas såsom jordanskaffningslån, må under 1930 av Kungl. Maj:t användas för utlämnande av förlagslån åt aktiebolag och föreningar.

Vid 1907 års riksdag inrättades jordförmedlingsfonden. De närmare bestämmelser, som från och med 1929 reglera utlåningen ur denna fond, återfinnas i kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten och kungörelsen samma dag (nr 219) med reglementariska föreskrifter rörande den statsunderstödda jordförmedlings- och jordanskaffningsverksamheten.

Jämlikt förstnämnda kungörelse må statslån från jordförmedlingsfonden utlämnas *dels* såsom jordanskaffningslån åt hushållningssällskap för användande, under vissa villkor, till inköp av viss fastighet, lämplig att helt eller delvis användas för bildande av egna hem huvudsakligen för jordbruksändamål, samt för bestridande av de för fastighetens exploatering i dylikt syfte förenade kostnader, *dels* såsom förlagslån åt i samma kungörelse omnämnda låneförmedlande aktiebolag och föreningar för användande såsom rörelsekapital vid inköp och exploatering av fastighet av nyss nämnd art.

Vad beträffar storleken av de belopp, som under 1929 få användas för de nyssnämnda båda lånetyperna, må erinras, att 1928 års riksdag (skr. nr 232) medgav, *dels* att Kungl. Maj:t finge av jordförmedlingsfondens kapitalbehållning till jordanskaffningslån disponera under 1929 tillhoppa högst så stort belopp, att vad som utestode i beviljade jordanskaffningslån icke vid något tillfälle under sagda år överstege 1,500,000 kronor, *dels ock* att den del av jordförmedlingsfondens till ny utlåning disponibla kapitaltillgång, som ej anvisades såsom jordanskaffningslån, finge av Kungl. Maj:t under 1929 användas för utlämnande av förlagslån åt aktiebolag och föreningar. Den 8 juni 1928 förordnade Kungl. Maj:t, att statens egnahemsstyrelse finge för utlämnande av jordanskaffningslån disponera under 1929 tillhoppa högst så stort belopp, att vad som utestode i beviljade jordanskaffningslån icke vid något tillfälle under sagda år överstege 1,500,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva,

dels att av jordförmedlingsfondens kapitalbehållning må under 1930 till jordanskaffningslån åt hushållnings-sällskap av statens egnahemsstyrelse disponeras tillhoppa högst så stort belopp, att vad som utestår i beviljade jordanskaffningslån icke vid något tillfälle under sagda år må överstiga 1,500,000 kronor,

dels ock att den del av jordförmedlingsfondens till ny utlåning disponibla kapitaltillgång, som ej anvisas såsom jordanskaffningslån, må under 1930 av Kungl. Maj:t användas för utlämnande av förlagslån åt aktiebolag och föreningar.

[4.] 4:o) **Kraftledningslånefonden.** Under punkt 4 av förberörda avdelning av statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva att lån ur kraftledningslånefonden må under 1929 beviljas till belopp av högst 2,000,000 kronor.

Kraftledningslånefonden inrättades enligt beslut vid 1918 års riksdag. Allmänna bestämmelser för denna lånerörelse hava meddelats genom kungörelse den 13 september 1918 (nr 718), däri ändringar vidtagits genom kungörelserna nr 480/1919, nr 194/1923 och nr 366/1925.

Jämlikt riksdagens beslut har det belopp, vartill lån ur fonden fått för året högst beviljas, under åren 1927 och 1928 uppgått till 2,500,000 respektive 2,000,000 kronor.

Med hänsyn till å fonden förefintlig för utlåning under 1928 disponibel kapitalbehållning erfordrades för innevarande budgetår icke någon anslagsanvisning till fonden.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer,

att riksdagen må medgiva, att lån ur kraftledningslånefonden må under 1929 beviljas till ett belopp av högst 2,000,000 kronor.

Stockholm den 26 april 1929.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 49.